

שי עולמות

העלון השבועי של ישיבת "נצח מאיר" ישיבתו של הרה"ח שמעון יוסף הכהן ויוזפלד שליט"א

רח' הרב סלט 7, ירושלים, טל' 050-4102044

ירושלים עיה"ק תורת בב"א. יום ו' עש"ק לסדר בשלח לכבוד ... אחרשה"ט!

בעזרת ה' אכתוב לך משהו השייך לפרשת השבוע. **"ויהי בשלח פרעה את העם"** (שמות יג, יז).

כתב הרמב"ם ז"ל (הלכות דעות פ"ו ה"א) דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו, ונוהג במנהג אנשי מדינתו. לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים, ולישב אצל החכמים תמיד, כדי שילמד ממעשיהם. ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחושך, כדי שלא ילמד

ממעשיהם, הוא שלמה המלך אמר (משלי יג, ט) הולך את חכמים יחכם, ורועה כסילים ירוע, ואמר (תהלים א, א) אשרי האיש אשר לא הלך רשעים, ובדרך חטאים לא עמד, ובמושב לצים לא ישב. וכן אם הי' במדינה שמנהגותיה רעים ואין אנשיה הולכים בדרך ישרה ילך למקום שאנשיו צדיקים. ואם היו רעים וחטאים שאין מניחים אותו לישיב במדינה. אלא אם כן נתערב עמהם ונוהג במנהגם הרע - יצא למערות. ולמדבריות. ואל ינהיג עצמו בדרך חטאים כענין שנאמר (ירמיה ט, א) מי יתנני במדבר מלון אורחים. ע"כ. וכן מצאנו ענין זה בפסוקים מפורשים וכמ"ש (ויקרא יח, כג) דבר אל בני ישראל ואמרת עליהם וגו' כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו, וכמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו ובחוקותיהם לא תלכו. וכתוב (שמות כג, כג-כד) והביאך אל האמורי והחתי והפריזי והכנעני וגו' ולא תעשה כמעשיהם, וכמ"ש (תהלים קו, לה) ויתערבו בגויים וילמדו ממעשיהם. אבל לא רק מגויים ורשעים צריכים להזהר, אלא גם מ"עמך" ועמי הארץ וכל מי שהשקפותיו משובשות צריכים להזהר מלהתחבר עמם, ולהקשיב

ידו. ואמרו (שבת יג, א) לא יאוכל זב פרוש, עם זב ע"ה, שמא ירגילנו אצלו, ואמרו (שם סג, א) אם עם הארץ הוא חסיד - אל תדור בשכונתו. ואמרו (שם קכב, א) ע"ה כל זמן שמוקינים טיפשות ניתוספת בהן (ויש להזהר מהזקנים החביבים). ואמרו (פסחים מב, ב) אל ישא בת עם הארץ, שאם מת או גולה - בניו יהיו עמי הארץ. ואמרו (שם מט, ב) כל המשיא בתו לע"ה כאילו כופתה ומניחה לפני ארי. ואמרו (גיטין סא, א) איזה ע"ה? כל שאינו מעשר את פרותיו. ואמרו (פ"ז לט, א) בתו של ע"ה שנשאת לחבר - צריכה לקבל דברי חבירות. ואמרו (אבות פ"ב מ"ח) אין בור ירא חטא, ולא ע"ה חסיד. ואמרו (שם פ"ג מ"ג) ישיבת בתי כנסת של ע"ה מוציאה את האדם מן העולם. כללו של דבר שצריכים מאד להזהר מלהתחבר ולקנות דעות והשקפות אצל "עמך" וכו'. וזה בחי' "ויהי בשלח פרעה את העם". היינו שהאדם צריך לשלח ולהרחיק ממנו כל הפרעות שמפריעים אותו לעבוד את ה' (פרעה ל' הפרעה את העם. עם העם, העמך, ע"ה. קרי "את" פירושו בהרבה מקומות 'עם', כגון (בראשית ו, ט) את האלקים התהלך נח, שפי' עם). בכרכת התורה וכמו"ס שמעון יוסף הכהן ויוזפלד

שמות גדול

ותדע, שהיציג הרע של רב העולם, שהוא עבירת הקמים, הוא שמות ושגזון וסבלות גדול, כמ"ס שאמרו (סוטה ג): 'אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שמוות'. כי באמת יש רוח שמוות של עברה, שהוא חכם גדול יותר מכל העולם, ואף על-פי-כן הוא רוח שמוות. אף זה הרוח שמוות של רב העולם, הוא שמוות ממש, אויל פתי ומשגע. והלא תראה, שיש כמ"ס בני אדם שיש להם הרהורי עבודה-זרה, ויש שבשעה שעומד להתפלל בא לנגדו דמות עבודה-זרה. ואף שיוצע בעצמו שאין כה ממש, אף על-פי-כן מתנגד עליו מאד, ומצמיח ועומד לפניו זה הדמות, וקשה לו מאד להעביר זאת מדמיונו ומחשבתו. ועתה ראה, היש לך שמות גדול ושגזון יותר מזה.

(ליקו"מ עב)

מה תצעק אלי. כי אמנם הוא היה בכלל ויצעקו בני ישראל אל ה', אמנם צעקת משה לא היתה מיראת פרעה וחילו, כי כבר הגיד לישראל את מפלת המצרים ומיתתם כאמרו לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם, ה' ילחם לכם אבל היתה צעקתו על שרי ישראל שהעיוז פניהם באמרם המבלי אין קברים וחשב בשביל זה שלא ישמעו לו להכנס בים, לפיכך אמר לו מה תצעק אלי בזה, כי אמנם אתה חושד בכשרים: דבר אל בני ישראל ויסעו. ולא ימרו את פיך. (ספורנו שמות טו)

התיקון הכללי

אל תהרגם... (תהלים נט, יב). אל תהרגם (כמובן שאין זה סגנון של פקודה - אלא בקשה, נא רבש"ע אל תהרגם) פן ישכחו עמי. כלומר, לא שלא מגיע להם הריגה, כי אכן מגיע להם, ואעפ"כ נא אל תהרגם, פן ישכחו, כדרך כל המתים שנשכחים, וא"כ לא יתקיים לימוד הלקח והמוסר. הניעמו בחילך, והורידמו. נראה לפרש, תחזירם בתשובה, ע"י שיטעמו נעימות טעם התורה באמת, ונעימות דרכי התורה באמת, ודרכי ועצות הצדיקי אמת. בחילך, שהרי אתה בעל כח גדול. והורידמו - וי"ו במקום "או", וכאומר או או, או שמקבלים על עצמם מתיקות דרכי ה' באמת, או תענישם והורידמו מגדולתם וחשיבותם ופרנסתם וכוחם, באופן שיתפרסם הדבר וישאר חרוט בלבבות הבריות, ויקחו מוסר. מגיננו ה', שמרנו ה'. הן בגשמיות מאויבנו, הן ברוחניות שאני אף פעם לא אהי' כמותם, וכדאמרי אינשי: 'ה' ישמור'.

(מתוך הספר "שי למורא" פרוש על תיה"כ)

לדעותיהם. וכמ"ש הרמב"ם (שם פ"ה ה"ב) כשהחכם אוכל לא יאוכל אצל עם הארץ ולא על אותם שולחנות מלאים קיא וצואה. ואמרו חז"ל (סנהדרין כג, א) כך היו נקיי הדעת שבירושלים עושים, לא היו חותמים על השטר אא"כ יודעים מי חותם עמהם ולא היו נכנסים לסעודה אא"כ יודעים מי שיטב עמהם. [ובתנא דבי אליהו רבא כט, א] איתא: אינן נכנסים לבית המשתה, עד שיודעים מי הוא שיכנס עמהם. ויש בזה בחי' משחז"ל (פסחים מט, א) כל ת"ח המרבה סעודתו בכל מקום - סוף מחריב את ביתו, ומאלמן את אשתו, ומייתם את גזוליו ותלמודו משתכח ממנו, ומחלוקות רבות באות עליו, ודבריו אינם נשמעים, ומחלל שם שמים ושם רבו (ואגב בודאי חסידי ברסלב צריכים להזהר מאד מזה ועוד אלף דברים לא לחלל שם רבינו ז"ל, כמו שהיה שגור מפי אנשי בחור"ל שצריכים להזהר מאד לא לחלל שם רבינו ז"ל) וכו'. ואמרו (ביכות מג, ב) ששה דברים גנאי לו לת"ח... ולא יסב בחבורה של עמי הארץ, דלמא אתי לאמשוכי בתרייהו. ואמרו (דמאי פ"ב מ"ב) המקבל עליו להיות נאמן - אינו מתארח אצל עם הארץ. ואמרו (ירושלמי שם פ"ב ה"ב) לא ישמש חבר במשתה ע"ה, ולא בסעודת ע"ה, אא"כ היה הכל מתוקן ומעושר תחת

שירת הים

כל הקולות הם בחינת מים, כמו שכתוב "קולו כקול מים רבים"; ויש קולות דסטרא-אחרא, שמשם ניקת פרעה ומצרים, ועל-כן עקר הכנעתם היתה בשעת קריעת ים-סוף, ועקר הנס היה אז על-ידי קולות, כמו שכתוב "קול ה' על המים", ופרשו רש"י על ענין קריעת ים-סוף, הינו שנתגלו המים הזדוניים, שהם בחינת קולות דסטרא-אחרא, ונתגלו מימי החכמה והדעת, שהם בחינת קולות דקדשה. ועל-כן ראתה שפחה וכו', ועל-כן זכו אז לשירת הים. וזה בחינת "עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה" וזמרת דיקא. וזה שסימו השירה "ה' ימלך לעולם ועד", פי קול שירה ונגינה דקדשה הוא בחינת בגין המלכות דקדשה. ועל-כן אחר שביעי של פסח החר הקמץ.

(אוצר היראה פסח קסו)

ה' ימלך לעולם ועד

כל ברפת אמת וציב מדבר מזה שאנו מעידין ומודים שאמת וציב ונכון וקיים וכו' הדבר הזה וכו' ודבריו חיים וקיימים וכו' על אבותינו ועלינו על בגינו ועל דורותינו, שהם דברי התורה הזאת שקבלנו מפי משה ומפי הצדיקים שאנו אחריו שקבלו ממנו וכו'. ומדברים מיציאת מצרים וקריעת ים סוף שהיה על ידי משה, שעל ידי כל זה נתגלה מלכותו לכל באי עולם, כמו שמשמין יחד כלם הודו והמליכו ענו ואמרו ה' ימלך לעולם ועד וכו'. וכן בברפת אמת ואמונה ערבית שאומרים ומלכותו ברצון קבלו עליהם וכו'. וזה בחינת משה ובני ישראל לך ענו שירה וכו', פי השירה מבחינת שיר פשוט כפול וכו' שנתגלה על ידי התגלות מלכותו בשלמות וכו' כמו שמבאר שם. ואז מתחילין להתפלל פי עקר שלמות מלכותו הוא בחינת תפלה בחינת ואני תפלה. פי עקר התגלות מלכותו יתברך לכל באי עולם הוא על ידי תפלה שישאל מתפלל ששעל ידי זה יוכלין לשנות הטבע. שעל ידי זה יודעין כל באי עולם פי ה' הוא האלקים ושלט בעולמו ועושה רצון ישראל המתפללים לפניו (וכמו שמבאר במקום אחר. ליקו"ה או"ח הלכות תפלת המנחה ה"ז אות עג)

ויקראו בית ישראל את שמו מן

בית ישראל דייקא בחי' יעקב, וכן אמרו חז"ל (תנחומא בשלה פ) לא ניתנה התורה לדרוש אלא לאוכלי המן שלא היה להם צורך לא למלאכה ולא לסחורה בחי' יעקב איש תם יושב אוהלים, ומדי טעמא אמרו חז"ל (פסיקתא זוטרתא בהעלותך) טעמו במן כל מיני מאכל חוץ מקישואים ואבטיחים חציר בצלים ושומים מפני שהם קשים לתלמוד, וזה מ"ש בזה"ק (ריש ויצא בסתרי תורה, דף קמ"ו:) על שלושה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח, התורה דא גמ"ח. ואמרו חז"ל (תנחומא ב. וישלח אות ט) אין לך אדם שיגע בתורה כאבינו יעקב. וענין הזה בחי' מן בחי' תורה המשיך יעקב אבינו לדורות וכדאיאתא בזה"ק (בשלה, דף סא:) כמה בני נשא מתפרנסין בזמן הזה מהמן, ומאן אינון אלין חבריא דמשתדלי באורייתא יומם וליילה - וכן מצינו ששאלו ליעקב אבינו (כשהביא מטעמים לאביו) שאלה בענין האוכל כעין ששאלו במן מה שלא מצינו במקום אחר כדכתיב (בראשית כז) ויאמר יצחק אל בנו מה זה וגו' וכן כתיב במן (שמות טז) ויראו בני ישראל ויאמרו איש אל אחיו מן הוא (דהיינו לשון שאלה, וכדכתיב כי לא ידעו מה הוא), וזהו "מה זה" מה דייקא שבלשון מצרי אומרים מה מן, וכדאיאתא בפסיקתא זוטרתא (פ' בשלה). - ומן הוא בחי' יעקב בחי' תפארת. שבמן היו טועמים כל המינים וכל הטעמים כמבואר בדברי רז"ל (יומא עה.), ובזמן שהוא ת"ת כלליות הגוונין היו הנשים מתקשות כמשחז"ל (ספרי בהעלותך) לך היתה צריכה אשה למיני בשמים אלא מן המן היתה מתקשת, ומכיון שהמן הוא בחי' תפארת בחי' ממרצע לכן הי' משפיע לכל הדרגות לכל אחד לפי מדרגתו כמשחז"ל (שם ביומא) צדיקים ירד להם על פתח בתיהם, בינונים יצאו ולקטו, רשעים שטו ולקטו - ובזמן מונח יסוד החיים לדורות כי המן הי' יורד כנגד יעקב אבינו, ויעקב אבינו מידתו בטחון כדמוכח בקראי, ועיין בזה"ק ויקהל (דף קצח). יעקב לא איתרחיץ לא באבוהי ולא באמיה וכו' ואיהו איתרחיץ ביה בקב"ה. (מתוך הספר "יש מאין")

אלא לאוכלי המן

כשאכלו ישראל את המן, שאמרו רבותינו ז"ל בפרוש שהיו בו כל הטעמים, אכל אף-על-פי-כן גם אז היה להם בחירה ברצונם על זה, פי כמה וכמה היו ביניהם שלא היו רוצים להרגיש בו כל הטעמים, ורצו דיקא שיראו בעיניהם כל המאכלים מוכנים ומסודרים לפנייהם לאכלם, ולא רצו לאכל המן ברצון טוב ולהרגיש בו כל הטעמים, ומאחר שלא רצו להרגיש, בודאי לא הרגישו, ועל-כן בזה אותו והתלוננו עליו וחסאו בזה הרבה. וכמו-כן גם עתה, הרוצה לקבל עליו על תורה באמת ולילך בדרך של תורה, אז גם הלחם הפשוט שלנו הוא אצלו בבחינת לחם מן השמים, בחינת מן, ויוכל להרגיש בו כל הטעמים. וזה בחינת "לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן". ועל-כן באמת יוכלין להרגיש בהלחם טעם של כל המאכלים שכלולים בו, ויכול כל אדם להרגיל עצמו להחיות את עצמו ולחם ומים עד שירגיש בו כל הטעמים, וכמוכן בהמעשה של החכם והתם; וכן מובן בזה"ק הקדוש, ששביעת האדם תלוי ברצונו, כמו שכתוב: "ורעותא דשבועא שויה עלוהי וכו'", וכן הוא לענין טעמי המאכלים שתלוי ברצונו, שאם ירצה להסתפק בלחם, יוכל להרגיש בו כל הטעמים שירצה.

פרנסה תלויה

ובזה תלויה פרנסה בלי טרח שעל-ידי תקון הברית זוכה לבחינת מן בחינת לחם מן השמים. פי פרנסה בטרחא וקבדות היא מחמת שלא תקן תקון הכללי (עין זמרת הקדוש חלק ג רמ"ד ע"א). (קיצור ליקוטי מוה"ר האי גברא דאול בעי אתתא כט אות ז)

עזי וזמרת יה

עקר שלמות התפלה בתכלית הוא כשעושין מתורה תפלה, ועל-ידי-זה בודאי יהיה לו ישועה שלמה, בבחינת "עזי וזמרת יה" עזי הוא בחינת תורה וזמרת הוא בחינת תפלה, וכשכוללין שניהם יחד, הינו שעושין מתורות תפלות, על-ידי-זה יהיה לי לישועה. וזה הענין הוא בחינת משה יוסף דוד, פי משה הוא בחינת התורה, ודוד הוא בחינת תפלה, ויוסף הוא בחינת צדיק חי עלמין, שהוא הבחינה המתקנת וממשיכת התורה לתוך התפלה, הינו לעשות ממנה תפלה, שזה עקר שלמות התפלה. ועל-כן משה יוסף דוד גימטריא תפלה. ועל-כן נסתלקו שלשתם בשעת תכלית שלמות עליות התפלה, שהוא בשבת במנחה, שאז הוא בחינת רצון דרעוין, שהוא בחינת שלמות התפלה, בחינת "ואני תפילתי לך ה' עת רצון".

(אוצר היראה מועדי ה' שבת אות פ)

יריב בן מניח
חזרה בתשובה שלמה

להצלת
ר' אברהם בן אסתר ומשפחתו
ברוחניות ובנשמות

להערות והארות 7658704 - 052
לקבלת העלון השבועי למייל צרו קשר
במייל netzah.meir@gmail.com

לעילוי נשמת
אורי בן ניסים ז"ל

לעילוי נשמת
תמונת אסתר ע"ה
נלב"ע מ"ו שבט
תנצבה.
נתן וצ'רנה בלאוואר ע"ה
ר' רפאל בן ר' משה ז"ל

